

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

**Бондаренко В. В., Гапонова¹ Л. О., Макарова В. І.,
Гапонова Е. О., Строев М. Ю.**

*Харківський національний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Харківської обласної державної
адміністрації¹*

Вступ. У зв'язку з широким впровадженням дистанційної форми навчання в освітню діяльність, виникає питання щодо її організаційно-правового забезпечення у вищих навчальних медичних закладах України (далі – ВНМЗ). Протягом останнього року викладачі та студенти вимушені самостійно опанувати дистанційні методи навчання під час карантинних обмежень. Незважаючи на успіхи в оволодінні даними методами, дистанційна форма навчання залишається складною частиною освітнього процесу, яка потребує від учасників відповідних знань, навичок і компетентостей, а також регламентується законом. На жаль, не всі суб'єкти дистанційного навчання ознайомлені з законодавчими документами, що регламентують даний вид освітньої діяльності, що у підсумку може негативно впливати на якість медичної освіти.

Основна частина. Мета нашої роботи полягала у формуванні правової свідомості учасників освітнього процесу в разі використання ними дистанційної форми навчання у ВНМЗ України. Матеріалом дослідження були законодавчі документи, які регламентують даний вид навчальної діяльності у закладах вищої освіти.

Згідно ст. 46 Закону України «Про освіту», вищим навчальним закладам України надається автономія, зокрема, в організації освітнього процесу. Підготовка конкуренто-спроможних фахівців, створення умов для освіти протягом життя, доступність вищої освіти, міжнародна інтеграція у Європейській простір, підтримка підготовки фахівців з вищою освітою для пріоритетних галузей складають головні принципи державної політики у сфері вищої освіти (ст. 3 Закону України «Про вищу освіту»). Згідно ст. 49 Закону України «Про вищу освіту», дистанційна форма навчання є серед основних форм навчання у закладах вищої освіти та може поєднуватись з очною (денною) формою навчання.

Таким чином, використання дистанційної форми навчання у ВНМЗ України обумовлено законом та знаходиться в компетенції кожного

окремого вищого навчального закладу. Статут ВНМЗ повинен відповідати Закону України «Про вищу освіту» та, відповідно, містити положення про можливе використання в своїй статутній діяльності дистанційної форми навчання. Кожний ВНМЗ повинен окремо погоджувати впровадження даного виду освітньої діяльності з Міністерством освіти і науки України.

Основним правовим регламентуючим документом дистанційної форми навчання є Наказ МОН України №466 від 25.04.2013 р. «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», який визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в освітніх закладах України. Відповідно до п 2.1 «Положення про дистанційне навчання» (далі - Положення), дистанційне навчання реалізується або у вигляді окремої форми здобуття освіти, або шляхом використання технологій дистанційного навчання під час забезпечення інших форм навчання (очної (денної, вечірньої), заочної, мережевої, дуальної). Строк навчання за дистанційною формою повинен бути не меншим, ніж строк за денною формою навчання.

Згідно Положення, технології дистанційного навчання це комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах. Їх використання повинно затверджуватись рішенням Вченої ради ВНМЗ за умови наявності відповідного кадрового та системотехнічного забезпечення. Норматив чисельності студентів при дистанційній формі навчання повинен становити не менше одного викладача на 18 студентів.

Серед основних видів навчальних занять за дистанційною формою складають лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, консультації, які можуть проводитись як в синхронному, так і в асинхронному режимі. Програма кожної окремої навчальної дисципліни визначає перелік тих практичних занять, які можуть виконуватись у синхронному режимі. Якщо, наприклад, практичне заняття передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, то згідно п. 3.5 Положення, таке заняття відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Проведення лабораторних занять дистанційно можливо за умови використання відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій. Передача навчальних матеріалів, спілкування між учасниками занять забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації як у синхронному, так і в асинхронному режимі.

Досвід нашої роботи засвідчив, що проведення лекцій, консультацій, самостійної роботи студентів з використанням технологій дистанційного навчання отримали позитивний відгук серед учасників освітнього процесу, що, на наш погляд, дає підстави і в подальшому використовувати ці напрацювання при змішаній формі навчання у ВНМЗ України. Проведення контрольних заходів, як і передбачено Положенням, повинно здійснюватись шляхом відеоконференц-зв'язку при обов'язковій аутентифікації атестованої особи. Рішення про проведення контрольних заходів (іспитів, диф. заліків тощо) дистанційно вирішує кожний окремий навчальний заклад.

На наш погляд, учасникам освітнього процесу слід звернути увагу на якість методичного, кадрового та системотехнічного забезпечення дистанційної форми навчання. По-перше, у кожному ВНМЗ повинні бути розроблені та затверджені методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо використання технологій дистанційного навчання, а також створене «змістове, дидактичне та методичне наповнення» веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки. По-друге, викладачі ВНМЗ повинні пройти курси підвищення кваліфікації щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання з отриманням документа (сертифіката, посвідчення тощо). Підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання повинно здійснюватись науково-педагогічними працівниками не менше одного разу на 5 років і складати не менше 108 академічних годин. По-третє, системотехнічне забезпечення навчального процесу повинно знаходитись на відповідно якісному рівні. Це стосується апаратного, інформаційно-комунікаційного, програмного забезпечення, наявності веб-ресурсів, відео- та аудіозаписів лекцій, мультимедійних презентацій, практичних завдань, лабораторних робіт, віртуальних тренажерів із методичними рекомендаціями щодо їх виконання, пакетів тестових завдань для проведення контрольних заходів, доступу до електронних бібліотек, дистанційних курсів тощо.

Висновки. Таким чином, впровадження дистанційної форми навчання у ВНМЗ України потребує належного організаційного, кадрового та системотехнічного забезпечення. Вона є таким же видом освітньої діяльності, як і інші форми навчання, та повинна відбуватись як в синхронному, так і в асинхронному режимах. На наш погляд, учасникам освітнього процесу у ВНМЗ слід і надалі використовувати технології дистанційного навчання при змішаній формі навчання, чітко слідуючи вимогам чинного законодавства України.

Література

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. №2145 – VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556 – VII. <https://docs.dtkr.ua/doc/1556-18>
3. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 р. №466. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: ОСОБЛИВОСТІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

**Борисова Т. П., Вакуленко Л. І., Різник А. В., Бадогіна Л. П.,
Оболонська О. Ю., Самсоненко С. В., Аллахвердієва З. С.,
Порохня Н. Г.**

Дніпропетровська державний медичний університет МОЗ України

Вступ. Науково-дослідна робота студентів є однією з ланок формування якісного рівня освіти в медичних навчальних закладах [1]. Діяльність студентського наукового товариства (СНТ) спрямована на розвиток творчої діяльності здібних і талановитих, схильних до науково-дослідної роботи студентів, набуття впевненості в своїх можливостях оволодіння науковим матеріалом, у досягненні необхідних професійних якостей. Визначені завдання вимагають компетентнісного підходу до освітнього процесу [2]. Заохочування до різних видів пошукової, навчально-дослідної діяльності в СНТ сприяє формуванню навичок самостійного проведення наукових досліджень і творчому підходу до вирішення актуальних науково-практичних та теоретичних проблем [3].

За умов пандемії COVID-19 студенти були позбавлені можливості вільно контактувати з пацієнтами для формування необхідних компетентностей. Стало неможливо проводити очні засідання та конференції СНТ. Коли весь світ вимушений знаходити нові можливості для роботи в дистанційних умовах, кваліфіковано вирішити поставлені завдання можливо завдяки залученню до освітнього процесу різних нових складових та покращенню того, що вже використовується [4].

Основна частина. Популяризація серед студентів досягнень науки та інформування членів СНТ про можливість участі у Всеукраїнських

Бондаренко В. В., Гапонова ¹ Л. О., Макарова В. І., Гапонова Е. О., Строев М. Ю ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ	86
Борисова Т. П., Вакулєнко Л. І., Різник А. В., Бадогіна Л. П., Оболонська О. Ю., Самсоненко С. В., Аллахвердієва З. С., Порохня Н. Г. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: ОСОБЛИВОСТІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19	89
Борисюк О. П., Мацюра О. І. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ	92
Булик Р. Є., Йосипенко В. Р., Сметанюк О. В. ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИКИ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	95
Булик Р. Є., Тимчук К. Ю., Сметанюк О. В. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ ТА МОЛЕКУЛЯРНА БІОЛОГІЯ»	97
Бушуєва І. В., Дарій В. І., Борисенко Н. М., Барджадзе Р. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ У ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ (ФАКУЛЬТЕТАХ) ВИЩОЇ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИМОГ	99
Васильченко Л. В., Горностаєва Н. Ю., Лотиш Н. Г., Папінко Р. М. ВАЖЛИВІСТЬ ВТІЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ СУЧАСНИХ ПИТАНЬ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	102
Венгер О. П., Гусєва Т. П., Мисула Ю. І., Сас Л.М., Смашна О. Є., Білоус В. С., Люта О.О., Коваль М.Є., Пастушак В.О., Іваніцька Т. І. ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТНМУ ІМ.І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО	104
Візір В. А., Деміденко О. В., Приходько І. Б., Буряк В. В. ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ПЛАТФОРМИ MS TEAMS У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ.....	107
Волосовець О. П., Виговська О. В., Уліщенко В. В., Бекєтова Г. В., Кривопустов С. П., Кузьменко А. Я., Логінова І. О., Мозирська О. В., Колбек О. О., Салтанова С. Д. ВОРКШОП ЯК СУЧАСНА ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ДИТЯЧИХ ТА СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ	109
Волосовець А. О., Зозуля І. С., Боброва В. І., Івашенко О. В., Вербицький І. В., Крамарєва О. Г., Бойко А. В. НОВІ ФОРМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ	117
В'юн В. В., Власенко А. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ТА СЛУХАЧІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ЗАГРОЗИ ЕПІДЕМІЇ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ COVID-19, СПРИЧИНЕНОЇ КОРОНАВІРУСОМ SARS-COV-2	124
Гєпенко Л. О. ЛЕКЦІЯ-ДИСКУСІЯ «МІЖКУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЛІКАРЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ»	127

Підп. до друку 17.05.2021. Формат 60×84/16.
Папір офсет. № 1. Гарн. «Тінос». Друк офсет.
Ум. друк. арк. 34,41. Обл.-вид. арк. 38,40.
Тираж 300 пр. Зам. № 89

Видавець і виготовлювач
Тернопільський національний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль, 46001, Україна

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 7242 від 02.02.2021